
PROTECȚIA DATELOR CU CARACTER PERSONAL
ÎN MEDIUL ONLINE

PROTECTION OF PERSONAL DATA IN THE ONLINE
ENVIRONMENT

COBÎȘENCO Ion,
Doctorand, USM

Summary

The following communication aims mainly the technical and scientific fast-tracking, that has generated a series of methods and techniques through which certain transactions, requests, payments etc. are made exclusively online. Except that these methods are very convenient and useful, they also manage some interference with the right to privacy and family life. Most online operators request the completion of forms, questionnaires, surveys, forcing the beneficiary in one way or another, to disclose their personal data and personal information without guaranteeing their protection.

Keywords: *personal data, identifiable person, security, protection, subject of personal data, online environment, right to information, right to access, right to be not a subject to an individual decision, the right to intervene, the right to access to Court.*

Constituția prevede că „[s]tatul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată”. [1] Fără îndoială conținutul acestei norme constituționale acoperă și sfera protecției datelor cu caracter personal, or, viața intimă, familială și privată nu poate fi concepută fără a asigura individului faptul că datele sale cu caracter personal sunt protejate. Plecând de la această prevedere, regăsim două obligații ale statului cu referire la protecția datelor cu caracter personal. Pe de o parte, statul trebuie să respecte obligația pozitivă de a crea un cadru juridic prielnic în ceea ce privește protecția datelor cu caracter personal, iar pe de altă parte statul nu trebuie să intervină prin anumite ingerințe nejustificate.

În vederea respectării primei sale obligații constituționale, statul, prin puterea sa legislativă, a adoptat Legea nr.133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal. Actul normativ definește ca fiind date cu caracter personal „orice informație referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă (subiect al datelor cu caracter personal). Persoana identificabilă

este persoana care poate fi identificată, direct sau indirect, prin referire la un număr de identificare sau la unul ori mai multe elemente specifice identității sale fizice, fiziologice, psihice, economice, culturale sau sociale.” [2]

În acest sens, toate datele specificate care mai sunt și prezente în mediul online urmează a fi apreciate ca fiind date cu caracter personal. Tot acest act normativ definește consimțământul subiectului datelor cu caracter personal ca fiind „orice manifestare de voință liberă, expresă și necondiționată, în formă scrisă sau electronică, conform cerințelor documentului electronic, prin care subiectul datelor cu caracter personal acceptă să fie prelucrate datele care îl privesc”. [2]

În practică, observăm că operatorii din mediul online preiau anumite date cu caracter personal, cum ar fi adresa IP, modelul dispozitivului utilizat, cookie-urile etc., fără ca persoana fizică să fie anunțată despre aceste operațiuni și fără a-i solicita acordul. În ambele situații (când subiectul datelor cu caracter personal consimte sau nu asupra utilizării acestora), persoana fizică nu are nicio garanție asupra confidențialității acestor date, prelucrării, transmiterii și procesării informațiilor, în conformitate cu normele de drept în vigoare. Pe de altă parte, în momentul în care dorește să facă unele operațiuni, persoana nu le va putea duce până la bun sfârșit dacă nu bifează anumite condiții și reguli. Multe dintre aceste condiții sunt înșirate pe zeci de pagini, au un conținut vag și foarte tehnic, iar subiectul datelor cu caracter personal, indirect este obligat să bifeze că este de acord cu anumite condiții, doar ca să poată realiza anumite proceduri. În cazul unui refuz din partea celor din urmă de a-și introduce datele, de cele mai multe ori, prestatorul de servicii îi limitează persoanei fizice dreptul de a finaliza comanda, de a participa la sondaje, concursuri, interviuri ș.a.

Prelucrarea acestor date de către operatorii online trebuie notificată la Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal în condițiile celorlalți operatori, legea nefăcând nici o distincție între aceștia.

Totuși, în doctrină s-a susținut faptul că „utilizatorilor de internet care pot fi considerați operatori de date personale ar trebui să li se aplice un regim special, proporțional activității întreprinse, astfel încât aceștia să respecte un set minim de garanții privind protecția datelor altor persoane – precum ștergerea datelor urcate pe o pagină de internet, modificarea lor dacă acestea sunt eronate etc., fără însă a le fi impuse obligații care, oricum, sunt imposibil de pus în practică, precum notificarea Autorității de supraveghere cu privire la activitatea de prelucrare a datelor”. [3, p. 180]

Protecția datelor cu caracter personal în mediul online

Această problemă a fost pusă și la nivelul Consiliului Europei prin adoptarea încă din anul 1981 a Convenției pentru protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal. Pentru prima dată la nivel internațional au fost recunoscut dreptul persoanelor de „a cunoaște atât existența fișierului automatizat de date cu caracter personal, finalitățile sale principale, cât și identitatea și reședința permanentă sau sediul principal al administratorului fișierului; de a obține într-un termen rezonabil și fără amânare sau cheltuieli excesive atât confirmarea existenței sau inexistenței, în fișierul automatizat, a datelor cu caracter personal ce o vizează, precum și comunicarea acestor informații într-o formă inteligibilă; de a obține, în caz de necesitate, rectificarea sau ștergerea acestor date în cazul când pe parcursul prelucrării lor au fost încălcate dispozițiile dreptului intern care asigură efectul principiilor de bază; de a face recurs în cazul când nu i se răspunde la o cerere de confirmare sau, în caz de necesitate, de comunicare, de rectificare sau de ștergere a datelor (...)”. [4, art.8]

Cu titlu de recomandare, la nivelul Consiliului Europei s-a susținut că „[p]relucrarea datelor cu caracter personal de către motoarele de căutare capătă o dimensiune suplimentară datorită proliferării datelor audiovizuale (imagini digitale, conținut audio și video) și popularității crescânde a accesului la internet mobil. Motoarele de căutare specializate care permit utilizatorilor să găsească informații despre persoane, servicii bazate pe localizare, includerea imaginilor generate de utilizatori în indici de căutare cu scop general și tehnologii de recunoaștere a feței din ce în ce mai exacte sunt câteva dintre evoluțiile care ridică îngrijorări cu privire la impactul viitor al motoarele de căutare privind drepturile fundamentale, cum ar fi dreptul la viață privată și potențialul său impact asupra exercitării libertății de exprimare sau dreptul de a căuta, primi și transmite informații la alegere”. [5, pct.7]

În cadrul Uniunii Europene au fost adoptate o serie de acte normative care vin a reglementa modalitățile de preluare, stocare, prelucrare și transmitere a datelor cu caracter personal. Directivei 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date reprezintă actul de bază adoptat în acest sens de către Uniunea Europeană și actul de bază care a stat și la adoptarea Legii nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

Începând cu 25 mai 2018, odată cu intrarea în vigoare a Regulamentului

general privind protecția datelor, tuturor companiilor care desfășoară activități în UE li se aplică același set de norme privind protecția datelor, oriunde și-ar avea sediul. [6]

Normele prevăd situațiile în care o companie sau organizație are permisiunea de a colecta sau reutiliza informațiile cu caracter personal:

- compania/organizația are un contract cu persoana fizică – de exemplu, un contract de furnizare de bunuri sau servicii sau un contract de angajare;
- compania/organizația are obligația legală de a procesa date cu caracter personal – de exemplu când angajatorul furnizează informații despre salariul lunar autorității pentru securitate socială, astfel încât persoana fizică să beneficieze de sistemul de asigurări sociale;
- procesarea datelor cu caracter personal este în interesul vital al persoanei fizice – de exemplu când acest lucru este necesar pentru protecția vieții;
- îndeplinirea unei sarcini publice – în special în ceea ce privește atribuțiile administrațiilor publice (școli, spitale, municipalități);
- existența unui interes legitim – de exemplu, când banca comercială utilizează informațiile cu caracter personal pentru a verifica dacă persoana fizică este eligibilă pentru un cont de economii cu o rată a dobânzii mai mare. [8]

În toate celelalte situații, este necesar expres consimțământul persoanei fizice – subiect al datelor cu caracter personal.

Analizând atât reglementarea națională, cât și cea națională, deducem că, cu excepția cazurilor enumerate mai sus, în cazul în care datele cu caracter personal sunt colectate direct de la subiectul datelor, operatorul sau persoana împuternicită de către operator este obligată să-i furnizeze următoarele informații, exceptând cazul în care acesta deține deja informațiile respective:

- detalii despre compania/organizația care va prelucra datele cu caracter personal, inclusiv datele sale de contact, precum și datele de contact ale responsabilului cu protecția datelor, dacă acesta există;
- motivul pentru care compania/organizația va folosi datele persoanei fizice;
- perioadă de păstrare datele cu caracter personal;
- informații despre orice altă companie sau organizație care va primi datele cu caracter personal ale persoanei fizice;

Protecția datelor cu caracter personal în mediul online

- informații despre drepturile în materie de protecție a datelor (acces, modificare, ștergere, trimiterea unei plângeri, retragerea consimțământului ș.a.)

Prima problemă identificată în acest proces, care se desfășoară exclusiv online, este identitatea operatorului. În multe cazuri identitatea acestuia este greu de stabilit, iar în altele, chiar imposibilă. Societățile comerciale nu-și afișează denumirea, IDNO-ul și sediul pe site-urile pe care le gestionează, în ciuda faptului că aceste adrese web sunt create și administrate de societățile în cauză. Denumirea societății comerciale (în cazul nostru al operatorului) nu este identică cu denumirea site-ului, fapt care cauzează o problemă persoanei fizice în momentul în care dorește să-și retragă consimțământul la preluarea, transmiterea și prelucrarea datelor cu caracter personal, sau alte aspecte ce vizează aceste date.

O altă problemă identificată reprezintă și modalitatea în care operatorii informează subiecții datelor cu caracter personal despre conținutul datelor, scopul prelucrării și existența drepturilor de acces la date, de intervenție asupra datelor și de opoziție, precum și condițiile în care acestea pot fi exercitate. Majoritatea operatorilor din mediul on-line, în momentul în care solicită de la persoanele fizice prezentarea unor date cu caracter personal, direcționează persoanele fizice să bifeze un compartiment care indică „*accept termenii și condițiile*”, iar acestea din urmă, fără a da o atenție deosebită și fără a studia amănunțit aceste condiții, bifează rapid acea fereastră. Toate aceste informații ar trebui să fie prezentate într-un mod clar și accesibil.

Instituțiile de drept public și privat din Republica Moldova deseori afișează, în diferite formate, date cu caracter personal, de exemplu numele și prenumele unor candidați care au depus dosarele privind ocuparea unei funcții vacante sau în legătură cu soluționarea unor cereri, fără a le cere să-și exprime consimțământul în vederea publicării acestor date. Această practică trebuie eliminată în totalitate, iar subiecții datelor cu caracter personal și autoritatea competentă privind controlul conformității prelucrării datelor cu caracter personal cu cerințele actelor normative în vigoare, la caz Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, urmează să ia măsuri pentru a elimina aceste practici ilegale.

Potrivit art. 5, alin. (2) din Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal, consimțământul privind prelucrarea datelor cu caracter personal poate fi retras în orice moment de către subiectul datelor cu caracter personal. Retragerea consimțământului nu poate avea efect retroactiv.

În acest caz, dacă anterior persoana fizică și-a dat consimțământul pentru ca o companie sau o organizație să utilizeze datele cu caracter personal, aceasta va putea, în orice moment, să contacteze operatorul de date (persoana sau operatorul care procesează datele) și să retragă această permisiune. De îndată ce va face acest lucru, compania sau organizația nu va mai putea să utilizeze datele cu caracter personal. [7]

În medul on-line mai sunt folosite și așa-zisele Cookie-uri. Acestea reprezintă fișiere care stochează informații despre persoanele fizice, browser-ul web și comportamentul persoanelor pe internet. Ele sunt fișiere foarte mici păstrate pe PC-ul sau pe dispozitiv ce pot fi folosite de site-urile sau de aplicațiile web pentru a ajusta experiența persoanei în mediul on-line. [8]

Orice site care dorește să utilizeze module cookie trebuie să ceară consimțământul persoanei înainte de a instala un astfel de fișier pe calculator sau dispozitivul mobil. Nu este suficient ca un site să informeze că utilizează cookie-uri sau să explice cum se dezactivează. Operatorii trebuie să informeze subiecții datelor cu caracter personal și cum vor fi folosite toate aceste informații. Așa cum am specificat mai sus, operatorii trebuie să prevadă într-un mod clar și accesibil cum se poate retrage consimțământul privind utilizarea cookie-urilor.

Sunt și module de cookie pentru care nu este necesar consimțământul persoanei fizice – subiect al datelor cu caracter personal. Cele utilizate cu unicul scop de a efectua transmiterea unei comunicări nu necesită acordarea consimțământului. În această categorie sunt incluse, de exemplu, cookie-urile folosite pentru „echilibrarea încărcării” (permițând ca cererile unui server web să fie distribuite pe mai multe mașini în loc de una). Nici cookie-urile care sunt strict necesare pentru a furniza un serviciu on-line pe care îl solicită în mod explicit persoana fizică nu au nevoie de consimțământ. Este vorba, de exemplu, despre cookie-urile utilizate când aceasta completează un formular on-line sau când folosește un coș de cumpărături, deci pentru achiziționarea produselor on-line.

Într-o altă ordine de idei, Republica Moldova a adoptat un cadru normativ care vine să asigure securitatea datelor cu caracter personal prin obligarea operatorilor să manifeste prudență maximă în procesul de prelucrare a datelor cu caracter personal. Unul dintre cele mai importante acte normative reprezintă și Hotărârea de Guvern nr. 1123 din 14.12.2010 privind aprobarea Cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal. Acest act are

Protecția datelor cu caracter personal în mediul online

---

drept scop „stabilirea regulilor minime de implementare de către deținătorii de date cu caracter personal a măsurilor tehnice și organizatorice necesare pentru asigurarea securității, confidențialității și integrității datelor cu caracter personal prelucrate în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal și/sau registrelor ținute manual”. [9, pct.1]

Astfel, operatorii online sunt obligați să asigure protecția datelor cu caracter personal în sistemele informaționale de date cu caracter personal pentru a preîntâmpina scurgerea informației care conține date cu caracter personal prin metoda excluderii accesului neautorizat la aceasta, preîntâmpinării distrugerii, modificării, copierii, blocării neautorizate a datelor cu caracter personal în rețelele telecomunicaționale și resursele informaționale, respectării cadrului normativ de folosire a sistemelor informaționale și a programelor de prelucrare a datelor cu caracter personal și asigurării caracterului complet, integru, veridic al datelor cu caracter personal în rețelele telecomunicaționale și resurselor informaționale.[9, pct.9]

Mediul online este într-o continuă ascendență și este folosit din ce în ce mai mult. Internetul asigură persoanelor anumite servicii fără ca acestea să depună un efort considerabil. Nu este necesar să te deplasezi la magazin, la bancă sau la alte instituții pentru a accesa anumite servicii. Deschizi calculatorul și cumperi ce dorești, aplici pentru orice post vacant sau îți plătești serviciile comunale. Pentru a îndeplini toate aceste acțiuni, este necesar de a prezenta unele date care au caracter personal anumitor operatori, care se prezumă a fi de bună - credință. Cu toate acestea, nu de puține ori asistăm la încălcarea securității datelor cu caracter personal prin publicarea anumitor date, prin transmiterea acestora și rămânem uimiți în momentul în care ne vin anumite oferte comerciale și/sau anunțuri pe telefoanele mobile sau pe adresa electronică. Toate aceste acțiuni ajung să fie posibile prin faptul că persoanele fizice nu se informează suficient înainte de a consimți la folosirea datelor cu caracter personal oricui, sau le expun din propria voință, fără a realiza consecințele juridice ale acestor acțiuni.

Referințe bibliografice:

1. Constituția Republicii Moldova // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1994, nr. 1

2. Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr. 170-175;

3. Zafir G. Drepturile persoanei vizate în contextul prelucrării datelor private / Teză de doctor în drept. Craiova, 2013.

4. Convenția pentru protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal // Tratatate Internaționale, 2015, Nr. 44.

5. Consiliul Europei, Recomandarea CM/Rec(2012)3 a Comitetului de Miniștri către statele membre privind protecția drepturilor omului în ceea ce privește motoarele de căutare, 4 aprilie 2012. [citat 15.11.2020] Disponibil: https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805caa87

6. Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46 / CE (Regulamentul general privind protecția datelor) [citat 15.11.2020]. Disponibil: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2016.119.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2016:119:TOC

7. Protecția datelor și a vieții private în mediul on-line. [citat 15.11.2020]. Disponibil: https://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/internet-telecoms/data-protection-online-privacy/index_ro.htm

8. Ce sunt cookie-urile și ce fac ele? [citat 24.11.2020] Disponibil: <https://www.digitalcitizen.ro/intrebari-simple-sunt-cookie-urile-si-care-este-scopul-lor/>

9. Hotărârea de Guvern nr. 1123 din 14.12.2010 privind aprobarea Cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal //Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, Nr. 254-256.